

ד"ר אביב אשר עם הפרות. חיסכון בהוצאות הגידול צילום: גיל אליהו

זירה

חקלאות רותה קופפר

מספוא מותאם אישית

מחקר ישראלי חדש גילה איך לגדל ביעילות עגלים לבשר וגם לצמצם פליטות של גז חממה

מתברר שגם עגלים צריכים תזונה מותאמת אישית: זה בריא להם וגם ידידותי יותר לסביבה בשל ההפחתה של פליטת גזי החממה. כך טוען מחקר ישראלי שהוצג לאחרונה בכנס בינלאומי של האיחוד האירופי. את המחקר ערכו חוקרים ממו"פ צפון של מכון המחקר מ"גל וחוקרים ממכון וולקני.

החוקרים מצאו שיש הבדלים ברורים בין העגלים מבחינה מטאבולית והיחס בין שומן לחלבון בגדילה. לכך יש השפעה רבה על עלות גידולם, שכן ההוצאה הגדולה ביותר של מגדלי הבקר היא על צריכת מזון - כ-70% בממוצע מכלל הוצאות תפעול הרפת. ניצול נכון של המזון הניתן לעגלים ישפיע גם על שורת הרווח של מגדל הבקר.

"יש עגלים עם יעילות ניצולת מזון גבוהה, שאכילת מזון עשיר בחלבון תגרום להם להגידיל את מסת השריר (החלבון) ולהעלות במשקל מהר יותר. התוצאה היא שעגלים אלה יגיעו לשיוק במשקל גבוה יותר", מסביר ד"ר אביב אשר, חוקר במכון מיגל, שעבד על המחקר יחד עם ד"ר אריה ברוש ממנהל המחקר החקלאי, במכון וולקני. "עגלים אלה יוננו בסויה, קינואה ומזון עם תוספי חלבון. לעומתם, ישנם עגלים

שיודעים לנצל טוב יותר את השומנים במזון, ולהם תותאם מנה אנרגטית לפי יעדי השיוק". "בישראל לא נעשתה השבחה של יעילות ניצולת מזון בבקר לבשר ולחלב", אומר אשר. "יש פרה שאוכלת 20 ק"ג של בליל חולבות ונותנת 40 ליטר חלב, אחרת אוכלת 30 ק"ג ונותנת 40 ליטר. ראינו שיש הבדל של 30% ביעילות ניצולת המזון, ואצל בעגלים לבשר השונות עצומה ויכולה להגיע ל-45%".

לצורך המחקר השתמשו החוקרים במערכת שמנטרות בעזרת חיישנים את צריכת המזון המדויקת של כל עגל. באמצעות שבב הנמצא בקולר שעל צווארו של העגל, המערכת מחשבת בדיוק את כמות המזון שהוא אכל, ולי עקוב אחרי משקלו כמה פעמים ביום.

הדבר החדשני שעולה מהמחקר הוא שכדאי להאכיל כל אחד לפי צרכיו, ומכאן שההשלכות על תעשיית הבשר יהיו מרחיקות לכת. "ניתן לזהות את פוטנציאל יעילות ניצולת המזון, כשהעגל רק בן ארבעה או חמישה

חודשים והמשמעות היישומית היא שניתן למיין את העגלים לקבוצות נפרדות כבר בגיל צעיר מאוד, בהתאם לתזונה המותאמת לה - דבר שמוביל לחיסכון משמעותי של עד 30% בהוצאות על תזונת העגל", מסביר אשר.

לשיפור ניצולת המזון של כל עגל יש גם השפעה סביבתית בצמצום פליטת המתאן. "כשהעגל צורך את המזון בצורה יעילה יותר - הוא מייצר פחות פרש (צואה ושתן) ופולט פחות מתאן (גז חממה), כך הפגיעה בסביבה מצטמצמת בצורה משמעותית. רוב המתאן לא נפלט מהחיות אלא מתהליכים של ריקבון בטי. אבל אם יהיו הרבה עגלים שיהיו לא יערי לים, הם יזהמו יותר את הסביבה", הוא אומר.

לדברי אשר, המטרה היא לעודד שימוש במזונות ידידותיים לסביבה כמו קינואה ול"שארף" להאכיל כל עגל בתזונה המתאימה לו. "כרגע זה עדיין בגדר מדע בדיוני, אבל יש לאן לשאוף".